

Avdelningen för rättsliga frågor
Ulrika Alvinger
08-785 44 94

Klagande
Enligt sändlista

Motpart
Stockholms kommun
105 35 Stockholm

Överklagande i fråga om detaljplan för del av fastigheten Lunda 6:1 m.fl. i stadsdelarna Lunda och Kälvesta i Stockholm, Stockholms kommun

Beslut

Länstyrelsen avvisar överklagandena från Björn Gill, Lunda företagsgrupp och KB Forsmark 2.

Länstyrelsen avslår överklagandena i övrigt.

Bakgrund

Kommunfullmäktige i Stockholms kommun beslutade den 15 oktober 2012, § 18, att anta detaljplan för del av fastigheten Lunda 6:1 m.fl. i stadsdelarna Lunda och Kälvesta i Stockholm i kommunen.

Ekonomiska föreningen Muntra Fruarna, KB Forsmark 2 (genom Schenker Property Sweden AB), Aniaras samfällighetsförening, Lunda företagsgrupp, Rolf Einerot, Tommy Carbert, John Majling och Björn Gill har överklagat kommunfullmäktiges beslut.

Aniaras samfällighetsförening yrkar att kommunfullmäktiges beslut ska upphävas och att länsstyrelsen ska besluta om inhibition av verkställighet av beslutet. Föreningen anför bl.a. följande. Aniara representerar, förutom samfällighetsanläggningen, 92 radhus- och kedjehusägare. Området bör även i framtiden disponeras för rekreation, lek och friluftsliv. De accepterar inte att promenadstråket på gamla banvallen ska korsas av biltrafik. Människor från Hässelby, Vällingby, Spånga och Järfälla cyklar och åker skidor där. Området är olämpligt för bostadsbebyggelse pga. buller och avgaser från tunga fordon och utsläpp av giftiga gaser från godsterminalen i Lunda. Att avståndet mellan bostäderna och terminalen har utökats är knappast en attraktiv lösning och deras invändningar kvarstår även om godsterminalen skulle flytta. Särskilt allvarlig är

BESLUT

Datum
2013-01-31

Beteckning
4031-40164-2012

den kraftiga trafikökningen på Tumultgränd som skulle inträffa om planen förverkligas. Gränden är en lokalgata som inte är dimensionerad för detta. Trafiken har ökat sedan undersökningen gjordes. Trafiken bör ledas från Bergslagsvägen och Fagerstagatan så att infart via Tumultgränd förhindras. Det är anmärkningsvärt att möjligheten hålls öppen att göra Tumultgränd till genomfartsled mellan Stockholm och Järfälla. I förslaget sägs inget om vilka åtgärder som krävs på Tumultgränd om detta skulle ske.

Rolf Einerot anför bl.a. följande. Förslaget innebär att Tumultgränd förlängs och trafiken ökar till en oacceptabel nivå. Genomfartstrafiken har ökat de senaste åren även på Sörgårdsvägen, dit de boende i området måste ansluta sig. Trafikökningen synes lågt beräknad. Nya och äldre fastigheter kräver underhåll och även materialleveranser etc. bör räknas in i kalkylen för trafiken på Tumultgränd. Även bilskolor använder gatan för övningskörning. Olyckstillbud sker ofta när bilar i området ska ut på Tumultgränd. Med de nya rutinerna vid sophantering kommer det alltid att stå bilar och sopbilar vid sopkärlen. De krav som de boende i området har bör beaktas. Som alternativ föreslår han att infarten till det nya området görs från Soprangränd, där trafiken är betydligt lugnare eller att infarten till området görs från Bergslagsvägen och följer den gamla banvallen då denna sträckning minst stör de befintliga områdena vad gäller trafik och miljö.

Ekonomiska föreningen Muntra fruarna anför bl.a. följande. Enligt deras uppfattning är de antaganden som har gjorts beträffande trafiken på Tumultgränd felaktiga. Enligt den modell som stadsbyggnadskontoret använder uppgår antalet fordon per dygn till 1127 st. En ytterligare trafikbelastning skulle innebära 204 fordon per dygn på en väg som är dimensionerad för 1000 fordon per dygn och helt sätta trafiksäkerheten ur spel. Trafiken är redan nu mycket intensiv vissa tider på dygnet. En ny trafikmätning bör göras som även visar intensiteten och antal gående som korsar Tumultgränd. Det bästa alternativet är en infart till området via Tenorgränd, som har låg trafikintensitet, och detta bör prövas.

Björn Gill anför bl.a. följande. Aktiviteten i naturparken är av större värde för allmänheten än några radhus. Området används för många olika friluftaktiviteter. Tumultgränd är inte gjord för den mängd trafik som blir konsekvensen av förslaget. Någon förfrågan hos skönhetsrådet har inte gjorts. Mätningen av trafiken som gjorts är inte relevant och en ny mätning bör göras. Till följd av trafikökningen ökar även buller och avgaser vilket de har nog av pga. flyget.

KB Forsmark 2 har anført bl.a. följande. Husen kommer att ligga för nära deras verksamhet och störningar, bl.a. i form av buller, kommer att uppstå för boende. Schenker bedriver transportverksamhet i princip dygnet runt alla dagar i veckan. Enligt deras beräkningar kommer antalet fordonsrörelser i området som idag uppgår till ca 1600 per dygn att öka i framtiden. Förslaget innebär att deras verksamhet hämmas och är även av denna anledning olämpligt.

John Majling och Tommy Carbert har i gemensam överklagandeskrivelse anført bl.a. följande. De har några frågeställningar kring SMÅA AB som byggherre och undrar om endast SMÅA AB är garanterade byggrätt inför tillkomsten av detaljplanen och om skadeståndskrav kan komma ifråga om inte bebyggelseplanerna går i lås. Området har under 2000-talet fått allt större betydelse som "när-naturområde" och har mycket av flora och fågelliv kvar. Istället för att bebygga området bör marken underhållas och bevaras. Enligt den nya översiktsplanen ska den mest lämpliga markanvändningen mellan gränzoner prövas, vilket inte har skett. Berörda har lämnat synpunkter under hela förfarandet och med ett objektivi synsätt utgör beslutet ett rättsövergrepp mot sakägare och boende i området. Enligt planförslaget rekommenderas byggnader inte närmare än 80 m från Lundaterminalen. Även om terminalen inte längre klassas som en "§43-anläggning" så har någon ny omklassning inte skett som ändrar på tidigare skyddsavstånd (500 m). Enligt riskanalysen bör en klassning av verksamheten inväntas. Olyckor med utsläpp av giftiga gaser har skett vid flera tillfällen, ett i sen tid. Detta har inte vid något tillfälle noterats under behandlingsgången av detaljplanen trots påpekande från sakägare. De bullermätningar som har gjorts redovisar inte buller från Brommaflyget. Enligt deras uppfattning måste buller från såväl flyget som terminalen vägas in för att mätningarna ska vara trovärdiga. Fornlämningar kommer att utplånas hänsynslöst om byggnationen fullföljs. Allt inom planområdet utgör gammal kulturmark som tidigt borde ha förhindrat alla bebyggelseplaner. Det är skandal att en ny trafikräkning inte har genomförts. De ifrågasätter de beräkningar som presenterats där de negativa följdverkningarna avsiktligt hålls nere. Planerad vändplan för den nya lokalgatan vid Banvägen har ingen motiverad funktion och bör tas bort. Möjligheten att öppna för genomfartstrafik via Banvägen har skymtat genom hela processen. En sammankoppling av biltrafiken mellan Järfälla och Stockholm är otänkbar bl.a. med hänsyn till den täta villabebyggelsen.

Lunda företagsgrupp har, genom Håkan Rosander, anført bl.a. följande. Schenker är medlem i Lunda företagsgrupp. De har från föreningens sida stöttat Schenker så att Schenker inte ska bli tvungna att flytta sin verksamhet från platsen. Störningarna kommer att öka eftersom Schenker planerar att öka verksamheten nattetid. Husen kommer att ligga endast 80 m från denna verksamhet. Samtidigt har Trafikkontoret avslagit ett förslag från Lunda företagsgrupp att skapa en uppställningsplats för lastbilar med motiveringen att den ligger för nära bostäderna på Älvkvarnsvägen. Avståndet är 80 m och det rör sig om lastbilar som är tysta på natten. Risken är att Schenker måste flytta längre ut från staden vilket innebär ökade miljöstörningar.

Motivering

En ny plan- och bygglag (2010:900), PBL, trädde i kraft den 2 maj 2011 då den äldre plan- och bygglagen (1987:10), ÄPBL, upphörde att gälla. Enligt punkten 2

i övergångsbestämmelserna till PBL framgår att äldre föreskrifter fortfarande ska gälla för ärenden som har påbörjats före den 2 maj 2011. Den numera upphävda ÄPBL ska därför tillämpas i ärendet.

Formalia

Stefan Johansson, Schenker Property Sweden AB, har undertecknat överklagandet för KB Forsmark 2. Länsstyrelsen har i föreläggande, daterat den 18 december 2012, begärt att Stefan Johansson ska inkomma med komplettering i form av behörighetshandlingar som visar att han är behörig att företräda Schenker vid påföljd att överklagandet annars kan komma att avvisas. Någon komplettering har inte inkommit till Länsstyrelsen. Överklagandet från KB Forsmark 2 ska därför avvisas.

Talerätt

Enligt 22 § förvaltningslagen (1986:223) jämfört med 5 kap. 30 § och 13 kap. 5 § ÄPBL får ett beslut att anta en detaljplan normalt endast överklagas av den som beslutet angår, nämligen sakägare, bostadsrättsinnehavare, hyresgäster och boende samt organisationer av hyresgäster, om de senast under utställningen skriftligen har lämnat synpunkter i ärendet som inte blivit tillgodosedda. I ÄPBL finns inte några regler som direkt avgränsar kretsen sakägare utan en bedömning får göras i varje enskilt fall. Ett beslut att anta en detaljplan anses enligt fast rättspraxis beröra ägare till fastighet eller boende inom planområdet eller som direkt gränsar till planområdet. Även anses beslutet angå ägare till fastigheter eller boende i nära grannskap, om de är särskilt berörda med hänsyn till arten och omfattningen av den aktuella åtgärden, t.ex. trafikförhållandena på platsen.

Lunda Företagsgrupp har genom Håkan Rosander kommit in med synpunkter under planförfarandet som inte har blivit tillgodosedda. Det framgår inte av fastighetsförteckningen eller i övrigt av handlingarna att Lunda Företagsgrupp eller Håkan Rosander såsom fastighetsägare, sakägare i övrigt eller på annat sätt är berörda av antagandebeslutet på ett sådant sätt att de har rätt att överklaga beslutet. Vad Lunda Företagsgrupp har anfört medför inte en annan bedömning. Deras överklagande ska därför avvisas, dvs. inte tas upp till prövning.

Björn Gill har kommit in med synpunkter under planförfarandet som inte har blivit tillgodosedda. Han är dock bosatt utanför planområdet och enligt Länsstyrelsens mening är hans fastighet, Muntra Fruarna 8, belägen på ett sådant avstånd och i ett sådant förhållande till planområdet att han inte kan anses berörd av antagandebeslutet på ett sådant sätt att han har rätt att överklaga beslutet. Inte heller i övrigt har framkommit att han på annan grund har rätt att överklaga kommunens planbeslut. Vad Björn Gill har anfört medför inte en annan bedömning. Hans överklagande ska därför avvisas, dvs. inte tas upp till prövning.

Länsstyrelsen tar upp överklagandet till prövning på talan av Ekonomiska föreningen Muntra Fruarna, Aniaras samfällighetsförening, Rolf Einerot, Tommy Carbert och John Majling.

Prövningen i övrigt

Enligt 5 kap. 34 § ÄPBL gäller ett beslut att anta en detaljplan först sedan beslutet har vunnit laga kraft. Eftersom antagandebeslutet inte har vunnit laga kraft och således inte gäller föranleder yrkandet om inhibition inte någon åtgärd.

Vid föreliggande prövning har Länsstyrelsen enligt 13 kap. 8 § ÄPBL att antingen fastställa eller upphäva antagandebeslutet i dess helhet. Länsstyrelsen kan således inte med anledning av överklagandena göra ändringar i eller tillägg till planen eller pröva någon annan planutformning än den kommunen har antagit.

Frågor om byggrätt och eventuella skadeståndskrav regleras inte i detaljplanen och omfattas inte av Länsstyrelsens prövning.

Plan- och bygglagen bygger på principen om decentralisering av beslutsfattandet och kommunal självbestämmanderätt i frågor som rör bl.a. riktlinjer för markanvändningen i kommunen. Således föreskrivs i 1 kap. 2 § ÄPBL att det är en kommunal angelägenhet att planlägga användningen av mark och vatten. En konsekvens av detta är att den statliga kontroll som prövningen innefattar vid ett överklagande i många fall stannar vid en prövning av om ett överklagat kommunalt beslut att anta en detaljplan ligger inom ramen för det handlingsutrymme som de materiella reglerna ger kommunen.

Vid en överprövning av kommunens beslut att anta en detaljplan bör beslutet upphävas endast om kommunen i sin bedömning har gjort en felaktig avvägning mellan motstående enskilda intressen eller motstående enskilda och allmänna intressen, eller i de fall då kommunen har förfarit felaktigt vid handläggningen av planärendet. Länsstyrelsens prövning i ett ärende avseende en överklagad detaljplan avser därför i allt väsentligt frågor som är av betydelse för de klagande i deras egenskap av sakägare eller boende, dvs. frågor som rör de klagandes enskilda intressen.

Planområdet är ca 2,7 ha och beläget i Tumultgränds förlängning norrut, väster om Lundaterminalen. För området gäller en avstyckningsplan från 1928 och en stadsplan från 1964. Merparten av området är planlagt som byggnadskvarter. Ungefär 2000 kvm (7,5 procent) av området är idag planlagt som parkmark (allmän platsmark). Detaljplanen syftar till att möjliggöra uppförande av 34 småhus (rad- och kedjehus) inom planområdets norra del. Området omfattar fastigheten Tumultet 1 och del av fastigheten Lunda 6:1. I planområdets sydvästra del möjliggörs en utvidgning av den befintliga förskolans tomt. Planen ger också möjlighet att alternativt inrymma vårdbostäder i förskolans lokaler. Genom

aktuellt förslag blir ca 1300 kvm av parkmarken allmän platsmark för lokaltrafik samt gång- och cykeltrafik. Byggnaderna, som placeras kring en gemensam angöringsväg, är placerade 80 – 200 m från Lundaterminalen. Angöring sker via Tumultgränd genom en ny lokalgata från vändplanen vid förskolan. Husen ska inplaceras med hänsyn till naturmarken, fornlämningar och naturliga träd. I ”Promenadstaden – Översiktsplan för Stockholm”, antagen av kommunfullmäktige i mars 2010, anges att småhusbebyggelse med fördel kan prövas i syfte att koppla samman stadens delar.

Genomförandetiden för gällande detaljplaner har löpt ut och något formellt hinder för kommunen att ändra dessa planer föreligger inte. Länsstyrelsen finner inte att det framkommit att planhandlingarna eller handläggningen i kommunen har sådana brister eller att det i övrigt föreligger sådana omständigheter som innebär att kommunens planbeslut inte har tillkommit i laga ordning. Vidare finner Länsstyrelsen att underlaget för antagandebeslutet är godtagbart. Vad som anförts bl.a. om bristfälliga utredningar avseende trafik och buller föranleder inte en annan bedömning. Skäl att upphäva kommunens antagandebeslut på denna grund föreligger därmed inte. Att klagandena inte fått gehör för sina synpunkter innebär inte att antagandebeslutet tillkommit felaktigt.

Enligt 12 kap. 1 § ÄPBL ska Länsstyrelsen pröva kommunens beslut att anta, ändra eller upphäva en detaljplan eller områdesbestämmelser, bl.a. om ett riksintresse enligt 3 eller 4 kap. miljöbalken inte tillgodoses, om det kan befaras att beslutet innebär att en miljö kvalitetsnorm enligt 5 kap. miljöbalken inte följs eller en bebyggelse annars blir olämplig med hänsyn till de boendes och övrigas hälsa eller säkerhet eller till risken för olyckor, översvämning eller erosion. Den 26 oktober 2012 beslutade Länsstyrelsen att inte överpröva antagandebeslutet av detaljplanen. Länsstyrelsen har således bedömt att exploateringen enligt detaljplanen går att förena med en från allmän synpunkt lämplig användning av markområdet enligt bestämmelserna i 3 och 4 kap. miljöbalken och med hänsyn till de boendes och övrigas hälsa samt till behovet av skydd mot olyckshändelser. Länsstyrelsen finner inte att vad klagandena har anfört om bl.a. försämrad trafiksäkerhet, bullerstörningar och risk för gasutsläpp utgör skäl att frångå tidigare ställningstagande vad gäller dessa frågor.

Länsstyrelsen finner inte att kraven på trafiksäkerheten i 2 kap. 3 och 4 §§ ÄPBL åsidosätts. Utformningen av den nya lokalgatan är godtagbar. Tumultgränd bedöms vidare vara dimensionerad för den ökning av trafikmängden som förslaget beräknas innebära. Frågan om genomfart via Tumultgränd till Banvägen i Järfälla regleras inte i detaljplanen och omfattas därför inte av Länsstyrelsens materiella prövning.

Den planerade bebyggelsen får en skyddszon om 80 meter från Schenkers lastbilsterminal (Lundaterminalen) och bedöms få lägre ljudnivåer än befintliga

BESLUT

Datum
2013-01-31

Beteckning
4031-40164-2012

intilliggande bostäder. Även gällande detaljplan ger rätt att bygga i området. Förslaget bedöms därför inte medföra någon ytterligare begränsning av verksamheten vid terminalen eller hinder för en utvidgning av nuvarande verksamhet.

Klagandena har framfört invändningar mot att detaljplanen kommer att påverka en fornlämning inom planområdet. Länsstyrelsen konstaterar att plankartan har en upplysning om att markåtgärder inom eller i närheten av området kräver tillstånd från eller samråd med Länsstyrelsen. Vidare har ett fornlämningsområde lagts ut som naturmark som inte får bebyggas. Länsstyrelsen finner därmed att planen innehåller godtagbara bestämmelser till skydd för fornlämningsområde. Vad klagandena har anfört utgör således inte skäl att upphäva planbeslutet.

Genom aktuell detaljplan avses 34 bostäder uppföras delvis på mark som idag utgör parkmark (allmän platsmark). Vid detaljplaneläggning ska kommunen göra en avvägning mellan behovet av mark för bostäder och behovet av mark för andra ändamål, såsom t.ex. grönområden. Nybyggnation av bostäder är ett angeläget allmänt intresse, särskilt i Stockholmsregionen. Med hänsyn till att ifrågavarande detaljplan ger möjlighet till uppförande av 34 bostäder och att behovet av grönytor tillgodoses genom att en stor del av naturområdet mellan terminalområdet och det planerade bostadsområdet bevaras och då tillgång till sammanhängande naturområden finns längs Mälaren och Järvafältet anser Länsstyrelsen att den avvägning som kommunen har gjort mellan de båda allmänna intressena är godtagbar. Vad klagandena har anfört om att ett värdefullt område för rekreation inom planområdet försvinner utgör således enligt Länsstyrelsens bedömning inte tillräckliga skäl för att upphäva antagandebeslutet. Inte heller i övrigt har framkommit någon omständighet som utgör skäl att upphäva beslutet att anta detaljplanen. Överklagandena ska därför avslås.

Hur man överklagar

Detta beslut kan överklagas hos Mark- och miljödomstolen, Nacka tingsrätt, enligt bilaga.

Ulla Jarnås
länsassessor

Ulrika Alvinger
länsassessor

BESLUT

Datum
2013-01-31

Beteckning
4031-40164-2012

Sändlista klagande:

1. Föreningen Muntra Fruarna
c/o Anna Mellberg Karlsson
Soprangränd 58
162 47 Vällingby
2. Björn Gill
Tumultgränd 13
162 47 Vällingby
3. KB Forsmark 2
Ombud: Schenker Property Sweden AB
Stefan Johansson
412 97 Göteborg
4. Tommy Carbert
Banvägen 3
175 67 Järfälla
5. John Majling
Banvägen 6
175 67 Järfälla
6. Aniaras samfällighetsförening
Att. Peter Engberg
Box 6046
162 06 Vällingby
7. Lunda Företagsgrupp
c/o Håkan Rosander
Grävlingssvägen 25
167 56 Bromma
8. Rolf Einerot
Tumultgränd 65
162 47 Vällingby

Kopia till:

Stockholms stadsbyggnadsnämnd, Box 8314, 104 20 Stockholm

Hur man överklagar hos Mark- och miljödomstolen

Var ska beslutet överklagas

Länsstyrelsens beslut kan skriftligen överklagas till **Mark- och miljödomstolen**.

Hur man utformar sitt överklagande m.m.

I skrivelsen ska du

- tala om vilket beslut du överklagar, t.ex. genom att ange ärendets nummer (diarienumret)
- redogöra för hur du anser att beslutet ska ändras.

Du bör också redogöra för varför du anser att Länsstyrelsens beslut är felaktigt.

Du kan givetvis anlita ombud att sköta överklagandet åt dig.

Behöver du veta mer om hur du ska gå till väga, så ring eller skriv till Länsstyrelsen.

Övriga handlingar

Om du har handlingar eller annat som du anser stöder din ståndpunkt, så bör du skicka med det.

Var inlämnas överklagandet

Din skrivelse ska inlämnas/skickas **till Länsstyrelsen** och inte till Mark- och miljödomstolen.

Tid för överklagande

Länsstyrelsen måste ha fått din skrivelse **inom tre veckor** från den dag **du fick del av beslutet**, annars kan ditt överklagande inte tas upp.

Underteckna överklagandet

Din skrivelse ska undertecknas och namnteckningen förtydligas. Uppge också postadress och telefonnummer.